

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Grupul Parlamentar al Partidului Uniunea Salvați România

Către:
SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
Doamnei Silvia-Claudia Mihalcea

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii (PL-x nr. 419/2017), solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,
Lider Grup USR Camera Deputaților,
Cristian-Gabriel Seidler

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

DOMNULE PREȘEDINTE,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii** (PL-x nr. 419/2017), pe care o considerăm neconformă cu o serie de prevederi din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I.) CONSIDERENTE PREALABILE ASUPRA ADMISIBILITĂȚII PREZENTEI DIN PERSPECTIVA RESPECTĂRII TERMENULUI DE SESIZARE

Procedura premergătoare trimiterii legilor spre promulgare este reglementată prin art. 15 din Legea nr. 47/1992, care stabilește că “(2) *În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile. (3) Data la care legea a fost depusă la secretarii generali ai Camerelor se aduce la cunoștință în plenul fiecărei Camere în termen de 24 de ore de la depunere. Depunerea și comunicarea se fac numai în zilele în care Camerele Parlamentului lucrează în plen.*”

Totodată, art. 77 alin. (1) din Constituție prevede că "*Legea se trimite, spre promulgare, Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire.*"

În speță, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii a fost adoptată de Camera Deputaților la data de 13.12.2017 și ulterior de către Senat la data de 21.12.2017, fiind depusă în aceeași zi la secretarii generali ai celor două Camere, pentru formularea unor eventuale sesizări de neconstituționalitate. Având în vedere că actul normativ a fost adoptat cu procedură de urgență, împrejurare care conduce la reducerea termenului de la 5 zile la două zile, iar zilele cuprinse în intervalul 23.12.2017 - 26.12.2017 au fost nelucrătoare, rezultă că ultima zi a acestuia a fost 27.12.2017.

Întrucât prezenta a fost depusă la o dată ulterioară, ca urmare a imposibilității obținerii numărului minim de susținători în cadrul termenului prescurtat, solicităm a se avea în vedere jurisprudența îndelungată și constantă a Curții Constituționale în sensul primirii spre soluționare a sesizărilor de neconstituționalitate *a priori* formulate între data expirării termenului și data promulgării legii de către Președintele României. Spre exemplu, prin Decizia nr. 767/2016, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

“Chiar dacă sesizarea nu a fost depusă la Curtea Constituțională în interiorul termenului de protecție, ea îndeplinește condiția de admisibilitate referitoare la obiectul controlului de constituționalitate (legea nepromulgată încă), întrucât nici Constituția și nici Legea nr. 47/1992 nu reglementează obligativitatea introducerii obiecției de neconstituționalitate în interiorul termenului de protecție. Neintroducerea obiecției în acest termen nu are, așadar, drept consecință decăderea titularilor din dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, aceștia putând formula sesizări, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub condiția ca legea să nu fi fost încă promulgată.

Raportat la cauza de față, Curtea constată că, deși obiecția de neconstituționalitate nu a fost formulată în termenul de protecție, aceasta viza o lege nepromulgată încă. O atare situație nu este o abatere de la regularitatea sesizării Curții Constituționale, titularii dreptului de sesizare putând să sesizeze Curtea oricând înainte de emiterea decretului de promulgare. Faptul că legiuitorul a reglementat în Legea nr. 47/1992 un termen de protecție

are semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții Constituționale care implică o interdicție totală de a se promulga legea în acest termen. Însă, termenul menționat nu poate fi calificat ca fiind unul de decădere în sensul că numai în acest termen se pot formula obiecții de neconstituționalitate; formulând obiecția în afara termenului, autorul acesteia se expune posibilității ca, până la data formulării ei, Președintele să promulge legea (...).”

De asemenea, prin Decizia nr. 89/2017, Curtea Constituțională a stabilit că *“termenele cuprinse la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, astfel încât nu există nicio sancțiune dacă instanța constituțională este sesizată după expirarea acestora. În exercitarea controlului a priori de constituționalitate, esențial este ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională”*. Soluții similare au mai fost date și prin Decizia nr. 718/2017, Decizia nr. 975/2010, Decizia nr. 1612/2010, etc.

Nu în ultimul rând, menționăm că această interpretare a fost enunțată și în doctrină de către Prof. Univ. Dr. Ioan Vida, Președinte al Curții Constituționale între anii 2004 și 2010, care a arătat că *"în cadrul acestui termen sau chiar după depășirea acestuia, dar înainte de emiterea decretului de promulgare (...), Președintele României, președintele Senatului, președintele Camerei Deputaților, Guvernul, Înalta Curte de Casație și Justiție, Avocatul Poporului, un grup format din cel puțin 50 de deputați sau din cel puțin 25 de senatori pot sesiza Curtea Constituțională asupra neconstituționalității legii, în întregul său ori în parte¹."*

Pentru toate aceste considerente și în contextul în care, la data depunerii prezentei, Președintele României nu a promulgat încă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, solicităm primirea sesizării și soluționarea fondului acesteia.

¹ Constituția României - Comentariu pe articole, Editura C.H. Beck, 2008

II.) SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei sesizări a fost inițiată în anul 2017, sub denumirea "*Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii*", de către următorii parlamentari: Iordache Florin (deputat PSD), Nicolicea Eugen (deputat PSD), Cătănicu Steluța-Gustica (deputat ALDE), Florea Oana-Consuela (deputat PSD), Gilia Claudia (deputat PSD), Halici Nicușor (deputat PSD), Popa Ștefan-Ovidiu (deputat PSD), Tănăsescu Alina-Elena (deputat PSD), Nicolae Șerban (senator PSD) și Cazanciuc Robert-Marius (senator PSD).

Derularea procedurii legislative la Camera Deputaților:

- la data de 31.10.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul PL-x nr. 419/2017;
- la data de 08.11.2017 a fost primit avizul favorabil al Consiliului Legislativ, înregistrat cu nr. 945;
- la data de 09.11.2017 a fost primit punctul de vedere **neutru** al Guvernului, înregistrat cu nr. 11007/09.11.2017 (n.r. Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative);
- la data de 15.11.2017 a fost primit avizul **negativ** al Consiliului Superior al Magistraturii, înregistrat cu nr. 1148/09.11.2017;
- la data de 13.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, prin care au fost recomandate 159 amendamente pentru admitere și 117 amendamente pentru respingere;
- la data de 13.12.2017 a fost adoptată în plen cu 177 de voturi pentru și 78 de voturi contra.

Derularea procedurii legislative la Senat:

- la data de 14.12.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul L548;
- la data de 14.12.2017 a fost înregistrată pentru dezbatere cu codul B664;

- la data de 20.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 21.12.2017 a fost adoptată în plen cu 81 de voturi pentru și 28 de voturi contra.

III.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE EXTRINSECI

A) Încălcarea principiului bicameralismului Parlamentului României

Spre deosebire de alte principii constituționale, principiul bicameralismului nu este enunțat în mod expres prin Constituție, însă rezultă pe cale de interpretare a art. 61 alin. (2), care statuează că Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat, coroborat cu art. 75, care stabilește ordinea sesizării celor două camere pentru dezbateră și adoptarea proiectelor de legi și propunerilor legislative, în funcție de categoriile din care fac parte.

Existența și obligativitatea respectării acestui principiu au fost recunoscute în repetate rânduri în jurisprudența Curții Constituționale, care a pronunțat atât decizii de admitere (ex. Decizia nr. 472/2008, Decizia nr. 1029/2008, Decizia nr. 710/2009, Decizia nr. 62/2017) cât și decizii de respingere (ex. Decizia nr. 413/2010, Decizia nr. 1533/2011, Decizia nr. 1/2012) a sesizărilor de neconstituționalitate *a priori* formulate în baza acestuia.

În speță, prin Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 a fost constituită Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, având următoarele obiective inițiale:

- "înglobarea în cuprinsul Codului de procedură penală (Legea nr. 135/2010) a modificărilor adoptate prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, cu modificările ulterioare;*
- modificarea textelor în raport cu deciziile Curții Constituționale a României, emise începând cu 2014 și prin care s-au admis excepții de neconstituționalitate pentru*

- articolele din Codul de procedură penală, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;*
- c) **înglobarea** în cuprinsul Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, a modificărilor introduse prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a modificărilor introduse prin alte legi ulterioare adoptării;
 - d) **punerea în acord** a deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională a României prin care s-au declarat neconstituționale texte din Codul penal, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
 - e) **transpunerea** în legislația națională a tuturor directivelor (UE) Parlamentului European și a Consiliului privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale;
 - f) **punerea în acord** cu concluziile Raportului Comisiei de la Veneția asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală din anul 2013;
 - g) **punerea în acord** a rapoartelor GRECO cu prevederile Codului penal și Codului de procedură penală (Raportul de evaluare a României privind incriminările, 3 decembrie 2010, pct. 23, 24, 111, 112; Raportul de conformitate privind România, 7 decembrie 2012, Regretul efectiv, caracterul total automat și obligatoriu al clauzei de nepedepsire a denunțatorului, pct. 34, 37-42; Al doilea raport de conformitate a României, 12 decembrie 2014, pct. 35-37, 40, 41);
 - h) **înglobarea** în cuprinsul Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, și al Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, a textelor modificate prin legi ulterioare adoptării;
 - i) **modificarea** textelor în raport cu deciziile Curții Constituționale a României, emise începând cu 2015 și prin care s-au admis excepții de neconstituționalitate pentru articolele din Codul de procedură civilă, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
 - j) transmiterea către Comisia specială a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, aflate în procedură parlamentară la comisiile permanente, în vederea **interpretării și adoptării**, în corelare cu obiectivele comisiei."

La data de 20.11.2017, în vederea abilitării Comisiei speciale comune să preia propunerile legislative de modificare și completare a Legii nr. 303/2004, a Legii nr. 304/2004

și a Legii nr. 317/2004, precum și alte proiecte de lege conexe domeniului justiției, art. 1 alin. (1) lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 a fost modificat și adus la următoarea formă: "**examinarea, modificarea și completarea, după caz, a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, în vederea reformării sistemului judiciar, aflate în procedură parlamentară, precum și a celor ce urmează a intra în procedură parlamentară pe toată perioada desfășurării activității Comisiei speciale și care vor fi transmise acesteia.**"

Din modul de formulare a noilor dispoziții ale art. 1 alin. (1) lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 nu rezultă cu claritate și precizie care este rolul acestei Comisii speciale comune prin raportare la rolul comisiilor permanente ale celor două Camere cu atribuții de avizare și raportare în domeniul actelor normative cu incidență asupra justiției, în special prin raportare la comisiile permanente juridice ale Camerei Deputaților și Senatului.

Regulamentul Camerei Deputaților statuează la art. 61 în sensul că "**Comisiile permanente ale Camerei Deputaților examinează proiectele de legi, propunerile legislative, proiectele de hotărâri ale Camerei Deputaților, avizele și amendamentele, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor, după caz (...), iar la art. 60 pct. 13 prevede că domeniul de activitate al Comisiei juridice permanente a Camerei Deputaților constă în "(...) reglementări în domeniul dreptului civil, penal, contravențional, procedură civilă, penală, administrativă, organizarea judecătorească; alte reglementări cu caracter precumpănitor juridic; (...)"**.

Regulamentul Senatului statuează la art. 67 în sensul că "**În domeniul lor de activitate, comisiile permanente (...) examinează proiecte și propuneri legislative, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor; (...)**". În ceea ce privește Comisia juridică permanentă a Senatului, domeniul de activitate al acesteia este prevăzut în propriul său regulament de organizare și funcționare, care la art. 17 lit. a) și b) prevede că "**examinează proiecte și propuneri legislative, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor**" și "**întocmește proiecte de propuneri legislative, singură sau împreună cu alte comisii**".

Pe de altă parte, Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului statuează la art. 8 alin. (1) faptul că "**La nivelul Parlamentului se pot constitui comisii speciale pentru avizarea unor acte normative complexe, pentru elaborarea unor propuneri legislative sau pentru alte scopuri precizate în hotărârile de constituire a**

respectivelor comisii”, iar la art. 8 alin. (4) teza a treia prevede că *"Propunerile legislative elaborate de către o comisie specială nu mai sunt supuse analizei altor comisii."*

Din interpretarea acestor prevederi rezultă că, în privința proiectelor trimise la comisiile speciale comune, Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului realizează o distincție clară între proiectele care constau în *“avizarea unor acte normative complexe”* sau în *“alte scopuri”* și cele care presupun *“elaborarea unor propuneri legislative”*, stabilind în mod expres că numai cele din urmă sunt scutite de analiza altor comisii, motiv pentru care toate celelalte, în lipsa unor prevederi contrare, trebuie înaintate inclusiv comisiilor permanente competente ale celor două Camere.

Din analiza obiectivelor Comisiei speciale comune, astfel cum au fost enunțate în Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017, precum și a rapoartelor care au fost prezentate Birourilor permanente ale celor două Camere, rezultă că nu ne aflăm în situația avizării unor acte normative complexe, întrucât această operațiune presupune analizarea urmată de exprimarea unei opinii pro sau contra cu privire la acte normative aflate în procedură parlamentară, nu modificarea ori completarea acestora.

Pe de altă parte, nu ne aflăm nici în situația elaborării unor propuneri legislative noi, întrucât această operațiune presupune redactarea unor proiecte normative de sine stătătoare², în timp ce obiectivele Comisiei speciale comune constau în *„înglobarea”* în conținutul unor acte normative existente a unor amendamente aduse prin legi, *„punerea de acord”* sau *„modificarea”* unor acte normative existente prin raportare la decizii ale Curții Constituționale, *„transpunerea”* unor directive europene în ordinea juridică națională, *„punerea de acord”* a legislației naționale în materie cu Raportul asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală, adoptat de Comisia de la Veneția în anul 2013, respectiv cu o serie de rapoarte GRECO și, nu în ultimul rând, *“examinarea, modificarea și completarea”* tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției.

Pe lângă faptul că legea care face obiectul prezentei sesizări modifică o lege existentă, nici măcar forma inițială a proiectului acesteia nu a fost propriu-zis elaborată de Comisia specială comună, ci de către Ministerul Justiției. La data de 31.10.2017, proiectul a fost

² Spre exemplu, Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, care a fost elaborată și analizată de o singură comisie specială comună înainte de a fi trimisă spre adoptare plenului Senatului și plenului Camerei Deputaților

însușit de 10 parlamentari și depus la Biroul permanent al Camerei Deputaților, iar la data de 13.11.2017 a fost trimis pentru raport la Comisia specială comună, cu toate că regulamentul acesteia a fost modificat astfel încât să permită preluarea proiectului abia la data de 20.11.2017. Așadar, cel puțin în perioada 31.10.2017 - 20.11.2017, Comisia specială comună a dezbătut modificări ale organizării și funcționării Consiliului Superior al Magistraturii fără să aibă competențe în acest sens, substituindu-se comisiilor juridice permanente în atribuțiile cărora intrau analizarea și dezbateră propunerii legislative în discuție, cu încălcarea art. 64 alin. (1) și (4) din Constituție.

În fine, având în vedere că obiectivele Comisiei speciale comune - enunțate prin termeni și sintagme precum „*transpunere*”, „*înglobare*”, „*punere de acord*”, „*modificare*” a unor acte normative existente - nu pot fi încadrate nici în categoria „*alte scopuri*”, întrucât trebuie să fie „*alte*”, rezultă că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii a fost adoptată cu încălcarea procedurii de legiferare prescrise de Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, deoarece Comisia specială comună a trimis-o direct la plenul Camerei Deputaților și apoi la plenul Senatului, fără a o supune analizei comisiilor juridice permanente, astfel încât acestea și plenurile celor două Camere să-și poată exercita competențele conform principiului bicameralismului diferențiat și funcțional instituit de Constituție ulterior revizuirii din anul 2003.

Astfel, prin instituirea în beneficiul Comisiei speciale comune a unei competențe generale de a examina, modifica și completa toate actele normative cu incidență asupra justiției, a fost eliminată din competența comisiilor juridice permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, așa cum este aceasta stabilită pe cale regulamentară, dezbateră inițiativelor și proiectelor legislative existente sau viitoare cu incidență într-un întreg domeniu de reglementare ce ținea de competența lor exclusivă.

Restrângerea competenței comisiilor permanente de a dezbate, examina, modifica și completa proiecte și inițiative legislative dintr-un anumit domeniu de reglementare, în favoarea unei singure comisii speciale comune, a încălcat principiul conform căruia dezbateră parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul ambelor Camere ale Parlamentului, care este posibilă numai atunci când organele de lucru interne ale fiecăreia, care sunt competente să

avizeze și să întocmească rapoarte, se pot exprima cu privire la conținutul respectivelor proiecte de lege sau propuneri legislative, aspect fundamental pentru respectarea principiului bicameralismului.

Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Așa cum instanța de contencios constituțional a reținut prin Decizia nr. 209/2012, „în cadrul procesului legislativ, Parlamentul are nevoie de suportul informațional necesar pentru a-și formula o opinie corectă asupra actelor normative adoptate. Camerele nu ar putea păși direct la dezbaterea și adoptarea unei legi, fără o pregătire corespunzătoare, prealabilă, a lucrărilor ce urmează a se desfășura în plen.”

Deși înființarea unor astfel de comisii este făcută în baza principiului autonomiei regulamentare, subliniem că prin Decizia nr. 209/2012, Curtea Constituțională a constatat că „autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Astfel, între principiul constituțional referitor la autonomia Parlamentului de a-și stabili reguli interne de organizare și funcționare și principiul constituțional referitor la rolul Parlamentului, în ansamblul autorităților publice ale statului, Curtea apreciază că există un raport ca de la mijloc/instrument la scop/interes (...) Regulamentul parlamentar trebuie interpretat și aplicat cu bună-credință și în spiritul loialității față de Legea fundamentală.”

Pe de altă parte, observăm că prin Decizia nr. 710/2009, Curtea Constituțională a reținut următoarele: “potrivit art. 146 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Camerelor Parlamentului, controlul exercitat de Curte fiind un control de conformitate cu dispozițiile Legii fundamentale. Dacă, ignorând prevederile art. 146 lit. c) din Constituție și pe cele ale art. 27 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională și-ar extinde competența și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, ea nu numai că ar pronunța soluții fără temei constituțional, dar ar încălca astfel și principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților, reglementat de art. 64 alin. (1) teza întâi din Legea fundamentală. În virtutea acestui principiu fundamental, aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competența exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și

procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiași regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale. Ca atare, competența conferită Curții Constituționale de art. 146 lit. c) din Legea fundamentală nu poate privi decât controlul conformității regulamentelor Parlamentului cu dispozițiile Constituției, control declanșat la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori; Curtea Constituțională nu este competentă a se pronunța și asupra modului de aplicare a regulamentelor, în sensul celor arătate a statuat Curtea Constituțională în deciziile sale nr. 44/1993, nr. 68/1993, nr. 22/1995 și nr. 98/2005.”

Cu toate acestea, având în vedere gravitatea contextului actual, în care coaliția aflată la guvernare încearcă să modifice legile justiției într-un regim de maximă urgență, fără dezbateri publice sau parlamentare propriu-zise și cu ignorarea punctelor de vedere contrare exprimate în mod constant de Consiliul Superior al Magistraturii, adunările generale ale instanțelor și parchetelor, organizațiile profesionale reprezentative ale judecătorilor și procurorilor, majoritatea magistraților în funcție, Uniunea Europeană, Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, etc., care au arătat că unele amendamente propuse subminează independența puterii judecătorești, considerăm că de la înălțimea poziției sale de garant al supremației Constituției și ultim apărător al statului de drept, Curtea Constituțională ar putea decide să-și schimbe jurisprudența în această materie, așa cum s-a mai întâmplat și în alte situații.

Spre exemplu, referitor la art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, conform căruia *“Dobândirea sau pierderea calității de membru al unui partid politic este supusă numai jurisdicției interne a partidului respectiv, potrivit statutului partidului”*, după ce i-a confirmat constituționalitatea în repetate rânduri, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 530/2013 prin care l-a declarat neconform cu Legea fundamentală și a reținut următoarele:

“Cu titlu introductiv, Curtea reține că, analizând anterior excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, a respins-o ca neîntemeiată, cu motivarea că: instanțele judecătorești nu sunt legitimate să exercite funcția de înfăptuire a justiției în ceea ce privește actele de încălcare a disciplinei interne din cadrul partidelor politice,

deoarece răspunderea în materie nu este reglementată prin norme juridice de drept comun, ci prin norme de deontologie proprii; instanțele judecătorești nu au competența de a cenzura hotărârile organelor de așa-numita "jurisdicție internă a partidelor", hotărâri care au caracter de acte politice; în cadrul verificării îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice, instanța de judecată va aprecia dacă procedurile statutare privind aplicarea sancțiunilor asigură petentului nemulțumit de o decizie a partidului dreptul de a-și susține în mod efectiv și eficient cauza.

Cu toate acestea, din perspectiva consecințelor juridice grave pe care măsura excluderii din partid le produce asupra mandatului aleșilor locali, constând în încetarea acestuia, și a numărului semnificativ de astfel de cauze cu care instanța de contencios constituțional a fost sesizată, Curtea consideră că se impune o distincție clară între normele de deontologie proprii partidelor politice și normele care, instituind drepturi și obligații ale membrilor partidului și ale organelor statutare, sancționi pentru abaterile de la prevederile statutare și procedurile de urmat în aceste cazuri, au evident natură juridică. Aceste norme au forță juridică obligatorie și se înscriu în noțiunea de "lege", astfel cum aceasta a fost conturată potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ca noțiune autonomă.

De asemenea, aceste norme constituie temeiul adoptării unor acte cu natură juridică, iar nu al unor "hotărâri care au caracter de acte politice". În același timp, intervenția instanței judecătorești pentru verificarea îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice reprezintă un aspect distinct de verificare a aplicării în concret, în fiecare caz în parte, a respectării statutului partidelor, a procedurii statutare și a modului de stabilire și aplicare a sancțiunilor. Faptul că asemenea aspecte sunt reglementate prin norme cu caracter juridic implică așadar posibilitatea realizării unui control judecătoresc și adoptarea unor hotărâri cu caracter juridic, iar nu a unor acte politice.

Prin prisma acestei abordări, **Curtea consideră necesară reconsiderarea jurisprudenței în materie**, urmând să admită excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză, pentru considerentele ce vor fi arătate.”

În speță, motivul principal care ar justifica un reviriment jurisprudențial în această privință este că, în lipsa exercitării unui control asupra modului în care Parlamentul

legiferează, din perspectiva respectării sau încălcării normelor de procedură stabilite prin regulamentele proprii, cu consecința declarării ca neconstituționale a legilor adoptate cu grava încălcare a unor prevederi esențiale, care protejează valori și principii consacrate la nivel constituțional, competența Curții Constituționale de a cenzura regulamentele și hotărârile Parlamentului din perspectiva conformității cu Legea fundamentală este golită de conținut.

Conform jurisprudenței de până acum, Curtea Constituțională a considerat că nu poate decât să constate că anumite hotărâri ale Parlamentului și/sau anumite prevederi din regulamentele Parlamentului sunt neconstituționale, lipsindu-le astfel de efecte juridice. Această interpretare conferă însă o garanție insuficientă a respectării Constituției și în prezent își arată limitele mai mult decât oricând, deoarece eficiența sa depinde în totalitate de buna credință cu care partidele politice care dețin puterea interpretează și aplică regulamentele Parlamentului.

Astfel, în situația în care coaliția aflată la guvernare profită de majoritatea vremelnică pe care o are la dispoziție pentru a legifera în mod abuziv, cu încălcarea flagrantă a normelor de procedură parlamentară, Curtea Constituțională nu dispune de niciun mijloc concret de a-și exercita îndatorirea fundamentală de garant al supremației Constituției, iar partidele de opoziție nu pot complini această lipsă, fiind ținute de principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv "*majoritatea decide, opoziția se exprimă*". Aceste derapaje nu pot fi oprite decât printr-o intervenție a Curții Constituționale, care ar crea totodată un precedent important, de natură să responsabilizeze legiuitorul în exercitarea activității sale viitoare.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 47/1992, "*În exercitarea atribuțiilor care îi revin Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale*", iar "*Competența Curții Constituționale, stabilită potrivit alin. (2), nu poate fi contestată de nicio autoritate publică.*" Prin urmare, Curtea Constituțională dispune de temeiuri legale care îi permit să-și extindă competența astfel încât să sancționeze, atunci când este cazul, acțiunile abuzive ale majorității parlamentare, prin declararea ca neconstituționale a actelor normative adoptate cu încălcarea acelor prevederi ale regulamentelor care transpun prevederi din Constituție sau care protejează drepturi, libertăți și/sau principii consacrate prin Legea fundamentală.

Nu în ultimul rând, având în vedere că regulamentele parlamentare, în pofida faptului că se adresează exclusiv deputaților și senatorilor, se situează pe o poziție echivalentă cu legea din perspectiva ierarhiei actelor normative, conform jurisprudenței Curții Constituționale, considerăm că activitatea de legiferare desfășurată în mod neregulamentar poate reprezenta și o încălcare a principiului respectării legii, consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituție, împrejurare care reclamă intervenția instanței de contencios constituțional, deoarece o lege adoptată cu încălcarea unui act cu putere de lege este neconstituțională în ansamblul său, dincolo de eventualele motive intrinseci care ar afecta doar anumite dispoziții ale acesteia.

B) Încălcarea principiului respectării legii

Unul dintre numeroasele efecte ale revizuirii Constituției din anul 2003 a fost transformarea unei îndatoriri esențiale a persoanelor fizice și juridice române într-un adevărat principiu general al Legii fundamentale. În concret, caracterul obligatoriu al Constituției și legilor adoptate în baza sa, precum și supremația Legii fundamentale ca valoare fundamentală a statului de drept, aspecte consacrate anterior doar în jurisprudența Curții Constituționale, au fost integrate la art. 1 prin adăugarea unui nou alineat (5), conform căruia “*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”.

Această obligație, ce revine atât persoanelor fizice (cetățeni romani, străini și apatrizi) cât și persoanelor juridice (de drept public și privat) care se află sau activează permanent ori temporar pe teritoriul țării, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român.

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, “***Normele de tehnică legislativă sunt obligatorii la elaborarea proiectelor de lege de către Guvern și a propunerilor legislative aparținând deputaților, senatorilor sau cetățenilor, în cadrul exercitării dreptului la inițiativă legislativă, la elaborarea și adoptarea ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, precum și la elaborarea și adoptarea actelor normative ale celorlalte autorități cu asemenea atribuții.***”

Sub acest aspect, învederăm că legea care face obiectul prezentei sesizări a fost elaborată cu încălcarea următoarelor prevederi ale Legii nr. 24/2000, conform cărora actele normative trebuie să fie fundamentate în mod temeinic:

*“Art. 6. - (1) Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. **Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.***

(2) Pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.

(3) Proiectele de acte normative se supun spre adoptare însoțite de o expunere de motive, o notă de fundamentare sau un referat de aprobare, precum și de un studiu de impact, după caz.

(4) Actele normative cu impact asupra domeniilor social, economic și de mediu, asupra bugetului general consolidat sau asupra legislației în vigoare sunt elaborate pe baza unor documente de politici publice aprobate de Parlament sau de Guvern. Guvernul definește tipurile și structura documentelor de politică publică.”

“Art. 30. - (1) Proiectele de acte normative trebuie însoțite de următoarele documente de motivare: a) expuneri de motive - în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative;”

“Art. 32. - (1) Documentele de motivare se redactează într-un stil explicativ, clar, folosindu-se terminologia proiectului de act normativ pe care îl prezintă.

(2) Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ; dacă pe parcurs s-au adus unele modificări proiectului, ca urmare a propunerilor și observațiilor primite de la organele de avizare, motivarea inițială trebuie reconsiderată în mod corespunzător.”

În speță, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, un act normativ care conține amendamente deosebit de importante la o lege organică și ocupă 31 de pagini, a fost fundamentat printr-o expunere de motive derizorie, de numai un sfert de pagină, prin care inițiatorii n-au făcut altceva decât să treacă în revistă anumite modificări din forma inițială a proiectului de lege.

Mai exact, au fost enumerate punerea în acord a legii cu Decizia nr. 196/2013, Decizia nr. 397/2004, Decizia nr. 774/2015 și Decizia nr. 374/2016 pronunțate de Curtea Constituțională, schimbarea modalităților de numire în funcțiile de conducere a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorilor de la Parchetul General în corelare cu prevederile din Legea nr. 204/2004, precum și transformarea Inspecției Judiciare într-o instituție autonomă, aceasta din urmă fiind motivată prin *“informațiile apărute în ultimul timp în mass-media”*.

Pe lângă faptul că amendamentele enumerate reprezintă doar o mică parte din numărul lor total, subliniem că simpla înșiruire a unor modificări legislative nu poate fi considerată *“expunere de motive”* în condițiile în care nu conține absolut nicio justificare, chiar minimală, a măsurilor propuse de inițiatori. De altfel, faptul că separarea Inspecției Judiciare de Consiliul Superior al Magistraturii (care este garantul independenței justiției) și transformarea acesteia într-o instituție *“autonomă”* (care ar putea fi controlată politic prin prisma modului de numire în funcțiile de conducere) a fost motivată prin suspiciunile apărute în presă denotă un dispreț total față de Constituție, Legea nr. 24/2000, puterea judecătorească și cetățenii români.

În realitate, **acest proiect de lege nu are o expunere de motive**, care ar fi presupus ca inițiatorii să explice, pentru fiecare schimbare importantă, de ce forma actuală a legii a devenit necorespunzătoare sau insuficientă față de raporturile sociale pe care le reglementează, astfel încât să fie necesară modificarea și/sau completarea sa, respectiv modul în care amendamentele propuse vor putea remedia deficiențele respective, care la rândul lor ar fi trebuit constatate prin anumite modalități (n.r. studii, analize, rapoarte, etc.) sau cel puțin semnalate de instituții ale puterii judecătorești.

În privința efectelor încălcării normelor de tehnică legislativă asupra constituționalității actelor normative, Curtea Constituțională a statuat următoarele:

"Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară. Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora <<Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției>>, și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, <<în România, respectarea [...] legilor este obligatorie>>. Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii."
(Decizia nr. 26/2012)

"(...) respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție." (Decizia nr. 22/2016)

C) Încălcarea obligațiilor rezultate din aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene

Potrivit art. 148 din Constituție, "(2) Ca urmare a aderării, **prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. (4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2)."**

Aceste prevederi, incluse cu ocazia revizuirii Constituției în anul 2003, reprezintă garanții de ordin instituțional pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin actul de aderare, care limitează în mod implicit suveranitatea națională. În esență, obligațiile respective se referă la participarea efectivă și activă a României la integrarea europeană, la construcția sa instituțională și juridică, precum și la asumarea conștientă și deplină a obligațiilor ce rezultă din întreaga ordine normativă europeană. Toate cele trei puteri ale statului sunt ținute să contribuie, în limita competențelor ce le sunt atribuite prin Constituție, la eficiența respectare și punere în aplicare a sistemului normativ european.

Printre consecințele subsecvente aderării României la Uniunea Europeană se numără și Mecanismul de Cooperare și Verificare ("MCV"), instituit în anul 2007 pentru a remedia deficiențele din reforma sistemului judiciar și din lupta împotriva corupției și crimei organizate. **Prin Decizia nr. 2/2012, Curtea Constituțională a reținut că, prin faptul că are calitatea de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a aplica MCV și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție.**

În cel mai recent raport emis în cadrul MCV la data de 15.11.2017, Comisia Europeană a recomandat expres României ca, *"în vederea îmbunătățirii în continuare a transparenței și a predictibilității procesului legislativ, precum și pentru a consolida garanțiile interne în materie de ireversibilitate, Guvernul și **Parlamentul ar trebui să asigure transparența totală și să țină seama în mod corespunzător de consultările cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legate de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției), precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă"**.*

De asemenea, Comisia Europeană a constatat că *"De la raportul din ianuarie (n.r. 2017), a existat o serie de cazuri care au dat naștere unor preocupări cu privire la transparența și predictibilitatea procesului legislativ (...). Parlamentul a adoptat mai multe măsuri și modificări cu privire la care nu s-au organizat consultări sau dezbateri publice sau oportunitatea de a contribui la acestea a fost redusă.*

Referindu-se în mod specific la modificarea legilor justiției, Comisia Europeană a reținut că ignorarea avizelor negative ale Consiliului Superior al Magistraturii și a opoziției ferme a corpului magistraților trebuie imediat abandonate, ridicând întrebări cu privire la necesitatea reexaminării tuturor progreselor înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar:

*"O altă controversă a apărut, de asemenea, odată cu discuțiile privind propunerile de revizuire a legilor justiției începând cu sfârșitul lunii august. Atunci când a fost consultat, Consiliul Superior al Magistraturii a respins de două ori proiectele de modificări, identificând aspecte precum independența sistemului judiciar. Președintele României și societatea civilă au exprimat, de asemenea, preocupări. A fost emisă și o petiție prin care se solicita respectarea avizului emis de Consiliul Superior al Magistraturii, semnată de o majoritate a magistraților din România. Cele trei legi ale justiției (...) au un impact direct asupra independenței sistemului judiciar și a sistemului de justiție în sens mai larg; **legile ca atare au reprezentat un element important în evaluarea pozitivă efectuată de către Comisie în luna ianuarie.** Unele dintre modificările propuse vizau aspecte precum rolul Inspecției Judiciare și răspunderea personală a magistraților, precum și numirea procurorilor de rang înalt, aspecte care afectează independența sistemului judiciar și ale căror modificări au ridicat întrebări cu privire la necesitatea de a reexamina raportul de evaluare din ianuarie 2017 cu privire la progresele înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar. (...).*

*Capacitatea Guvernului și a Parlamentului de a asigura un proces legislativ deschis, transparent și constructiv cu privire la legile justiției va fi esențială. În general, **un proces în care independența sistemului judiciar și punctul de vedere al acestuia sunt apreciate și luate în considerare în mod corespunzător și în care se ține seama de avizul Comisiei de la Veneția, reprezintă o condiție prealabilă pentru sustenabilitatea reformei și este un element important în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință stabilite prin MCV.**"*

Cu toate acestea, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii a fost adoptată cu încălcarea flagrantă a recomandărilor din raportul MCV, după cum urmează:

- s-au ignorat avizele negative emise de Consiliul Superior al Magistraturii asupra proiectului de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat opoziția exprimată de peste 90% dintre adunările generale ale instanțelor și parchetelor față de proiectul de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat Memoriul pentru retragerea proiectului de modificare a legilor justiției, adresat Guvernului și semnat de peste 4.000 de judecători și procurori, reprezentând peste 50% din numărul total de magistrați în funcție;
- s-au ignorat protestele tăcute ale magistraților, care au ieșit în fața sediilor instanțelor și parchetelor începând din data de 18.12.2017;
- s-au ignorat protestele organizațiilor nonguvernamentale, ale societății civile și ale cetățenilor simpli;
- s-a ignorat opoziția Președintelui României față de proiectul de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat demersul Grupului de State împotriva Corupției ("GRECO") din cadrul Consiliului Europei, care a decis în sesiunea plenară desfășurată la Strasbourg între 04.12.2017 și 08.12.2017 să efectueze o evaluare de urgență a proiectului de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat apelul comun al ambasadelor Belgiei, Danemarcei, Finlandei, Franței, Germaniei, Olandei și Suediei, care au solicitat părților implicate în proiectul de reformă a justiției să evite orice acțiune care ar putea duce la slăbirea independenței sistemului judiciar și a luptei împotriva corupției și să ceară avizul Comisiei de la Veneția;
- s-a ignorat mesajul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, care a îndemnat Parlamentul să respingă propunerile care slăbesc statul de drept și pun în pericol lupta împotriva corupției;
- proiectul de modificare a legilor justiției a fost adoptat în procedură de urgență, fără ca o asemenea urgență să existe cu adevărat pentru societatea românească, fără analize și studii prealabile, fără dezbateri în plenul celor două Camere ale Parlamentului și cu dezbateri simulate în cadrul Comisiei speciale comune, care a respins cu foarte puține excepții toate amendamentele propuse de partidele din opoziție;
- la lucrările Comisiei speciale comune au fost invitate și li s-a permis accesul numai acelor asociații profesionale nereprezentative care sprijină întru totul demersurile

majorității parlamentare (ex. Uniunea Națională a Judecătorilor din România, Asociația Magistraților din România), în timp ce Consiliul Superior al Magistraturii și asociațiile profesionale reprezentative care exprimă puncte de vedere divergente (ex. Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Procurorilor din România) nu au primit invitații și li s-a interzis participare.

IV.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE INTRINSECI

25. Articolul 30 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 30. - (1) Secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă, de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătoria și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. Sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează la cerere sau din oficiu de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, secțiile, președintele și vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu sau la sesizarea judecătorului sau procurorului, sesizează Inspekția Judiciară pentru efectuarea de verificări, în vederea apărării independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor.

(3) În situațiile în care este afectată independența, imparțialitatea sau reputația profesională a unui judecător sau procuror, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii dispune măsurile care se impun și asigură publicarea acestora pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii."

34. Articolul 40 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 40. - (1) Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera judecătorilor:

- a) dispune delegarea și detașarea judecătorilor în condițiile legii;*
- b) propune Președintelui României numirea în funcție și revocarea din funcție a președintelui și vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție;*
- c) numește și revocă președinții de secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție;*
- d) propune Președintelui României numirea în funcție și eliberarea din funcție a judecătorilor;*
- e) numește judecătorii stagiați pe baza rezultatelor obținute la examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii;*
- f) eliberează din funcție judecătorii stagiați;*
- g) analizează îndeplinirea condițiilor legale de către judecătorii stagiați care au promovat examenul de capacitate, de către alți juriști care au fost admiși la concursul de intrare în magistratură, de către judecătorii înscriși la concursul de promovare și de către judecătorii propuși pentru numirea în funcții de conducere;*
- h) soluționează contestațiile împotriva calificativelor acordate de comisiile de evaluare anuală a activității profesionale a judecătorilor, constituite în condițiile legii;*
- i) dispune promovarea judecătorilor;*
- j) numește în funcții de conducere judecătorii, în condițiile legii și ale regulamentului;*
- k) aprobă transferul judecătorilor;*
- l) dispune suspendarea din funcție a judecătorilor;*
- m) convoacă adunările generale ale judecătorilor, în condițiile legii;*
- n) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe;*
- o) ia măsuri pentru soluționarea sesizărilor primite de la justițiabili sau de la alte persoane privind conduita necorespunzătoare a judecătorilor;*
- p) adoptă Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești;*
- q) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament.*

(2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera procurorilor:

- a) la propunerea ministrului justiției, înaintează Președintelui României propunerea pentru numirea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și*

Justiție, prim-adjunctului și adjunctului acestuia, procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și adjunctii acestora;

b) avizează propunerea ministrului justiției de numire și revocare a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, a adjunctilor acestora, a procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și a adjunctilor acestuia;

c) numește și revocă procurorii șefi de secții ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;

d) propune Președintelui României numirea în funcție și eliberarea din funcție a procurorilor;

e) numește procurorii stagiaari, pe baza rezultatelor obținute la examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii;

f) eliberează din funcție procurorii stagiaari;

g) analizează îndeplinirea condițiilor legale de către procurorii stagiaari care au promovat examenul de capacitate, de către alți juriști care au fost admiși la concursul de intrare, de către procurorii înscriși la concursul de promovare și de către procurorii propuși pentru numirea în funcții de conducere;

h) soluționează contestațiile împotriva calificativelor acordate de comisiile de evaluare anuală a activității profesionale a procurorilor, constituite în condițiile legii;

i) dispune promovarea procurorilor;

j) numește în funcții de conducere procurorii, în condițiile legii și ale regulamentului;

k) aprobă transferul procurorilor;

l) dispune suspendarea din funcție a procurorilor;

m) dispune delegarea și detașarea procurorilor, în condițiile legii;

n) convoacă adunările generale ale procurorilor, în condițiile legii;

o) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru parchete;

p) ia măsuri pentru soluționarea sesizărilor primite de la justițiabili sau de la alte persoane privind conduita necorespunzătoare a procurorilor;

q) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament."

35. Articolul 41 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 41. - (1) Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor:

a) aprobă înființarea și desființarea secțiilor curților de apel, ale instanțelor din circumscripțiile acestora, precum și înființarea sediilor secundare ale instanțelor judecătorești și circumscripțiilor acestora, în condițiile legii;

b) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe și, respectiv, pentru parchete;

c) stabilește categoriile de procese sau de cereri care se soluționează în municipiul București numai de anumite instanțe, cu respectarea competenței materiale prevăzute de lege;

d) la propunerea președinților curților de apel, stabilește numărul vicepreședinților curților de apel, ai tribunalelor și ai tribunalelor specializate, precum și judecătorii la care funcționează un vicepreședinte;

e) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament;

f) adoptă Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

(2) Secția pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor:

a) aprobă propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, a procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;

b) la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție aprobă numărul adjuncților procurorilor generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel și ai prim-procurorilor parchetelor de pe lângă tribunale, precum și parchetele de pe lângă judecătorii, unde prim-procurorii sunt ajutați de adjuncți;

c) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament;

d) adoptă Regulamentul de ordine interioară al parchetelor."

Aceste articole încalcă prevederile art. 133 alin. (1) și art. 134 alin. (4) din Constituție. Prin Decizia nr. 331/2007, Curtea Constituțională a precizat că dispozițiile art. 35 raportate la dispozițiile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, astfel cum au fost consacrate prin art. 134 din Legea fundamentală.

Art. 134 alin. (2) din Constituție prevede în mod expres doar pentru atribuția referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acesteia se face de Consiliul Superior al Magistraturii prin secțiile sale. O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său de 19 membri, în ceea ce privește adoptarea hotărârilor în general - atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiari, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.

Separarea competențelor decizionale referitoare la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituție. Prin urmare, toate atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor trebuie să aparțină în exclusivitate Plenului.

Împrejurarea că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții, cu excepția hotărârilor în materie disciplinară ale acestora, care pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit art. 134 alin. (3) din Constituție.

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără ca o astfel de modificare să fie neconstituțională, este revizuirea prealabilă a Legii fundamentale. În Franța sau Belgia însă, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.

De asemenea, alin. (3) nou propus încalcă flagrant rolul Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției, dacă acesta nu este obligat să efectueze demersuri în favoarea magistraților în cauză. Așa cum rețin constant rapoartele MCV,

Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să stabilească dacă pot fi întreprinse măsuri suplimentare pentru a furniza un sprijin adecvat magistraților împotriva cărora sunt îndreptate critici ce subminează independența justiției.

Transferul atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii de la Plen către secții a fost aspru criticat și în doctrină, considerându-se că această manevră neconstituțională de tip "*divide et impera*" sporește posibilitatea ca deciziile să fie influențate de factori externi, provenind din sfera politică. Astfel, cu aproape 10 ani în urmă, în lucrarea Constituția României - Comentariu pe Articole (Editura C.H. Beck, București, 2008), Prof. Univ. Dr. Viorel-Mihai Ciobanu, Judecător al Curții Constituționale între anii 1992 și 1998, afirma următoarele:

"Legea nr. 317/2004 precizează în art. 27 alin. (2) și (3) că hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și hotărârile secțiilor se iau cu votul majorității membrilor prezenți, lucrările plenului desfășurându-se în prezența a cel puțin 15 membri, iar lucrările secțiilor în prezența majorității membrilor acestora. (...) Deci, în secții posibilitatea de influențare și control este mult mai mare și aceasta în probleme esențiale pentru magistratură și în condițiile în care reprezentanții societății civile nu-și pot afirma punctul de vedere."

"Modificările aduse Legii nr. 317/2004 în anul 2005, prin angajarea răspunderii Guvernului și nu prin dezbateri în Parlament, au urmărit poate și eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, dar sigur și revigorarea rolului puterii executive și reducerea, în oarecare măsură, a forței Plenului Consiliului."

Numai așa se poate explica diminuarea atribuțiilor acestuia fie în favoarea ministrului justiției (el face propunerile de numire în funcțiile de conducere ale parchetului la nivel național), fie în favoarea secțiilor Consiliului (numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor; propunerea către Președintele României de numire și de revocare a conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție; transferul și suspendarea din funcție a judecătorilor și procurorilor, etc.), or am arătat că în secții puterea de influență a puterii executive poate fi mai mare.

Constituția revizuită a stabilit prin art. 134 alin. (4) că legea organică a Consiliului Superior al Magistraturii poate stabili și alte atribuții decât cele constituționale, dar nu oricum, ci <<în realizarea rolului său de garant al independenței justiției>>. Cum și aici, ca și în art. 133 alin. (1), noțiunea de justiție are o accepțiune largă, care include și procurorii, este greu de înlăturat supoziția că s-a încercat **politizarea parchetelor prin trecerea atribuției de a face propuneri de numire a procurorilor cu funcții de conducere la nivel național de către ministrul justiției**. O atare soluție nu a existat nici chiar în Legea nr. 92/1992, în forma ei din 1997, ce a fost viu criticată, în condițiile în care propunerea o făcea Consiliul Superior al Magistraturii, la recomandarea ministrului justiției. (...)

Rămâne ca reforma constituțională și legală să fie transpusă pe deplin în activitatea practică, respectiv Consiliul Superior al Magistraturii să-și asume, în condiții de independență, cu responsabilitate și curaj atribuțiile pe care le are, iar **Ministerul/ministrul justiției să accepte schimbarea produsă, chiar dacă așa de târziu, și care conferă competențele largi pe care le-a avut în favoarea unui organism independent, menit să consolideze poziția puterii judecătorești, în raport cu puterile legislativă și executivă**. Între Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției nu există subordonare și, cum prevede și art. 5 din H.G. nr. 83/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, colaborare, iar ministrul justiției, ca membru de drept al Consiliului, nu are alte atribuții decât cele pe care i le conferă legea Consiliului Superior al Magistraturii. O colaborare atentă, susținută și realizată cu bună credință nu poate fi decât benefică pentru implementarea reformei justiției, pentru administrarea eficientă a justiției și, până la urmă, pentru calitatea actului de justiție."

59. La articolul 55, alineatele (1)-(5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"Art. 55. – (1) Revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii se poate dispune oricând în timpul mandatului, în următoarele cazuri;

a) persoana în cauză nu mai îndeplinește condițiile legale pentru a fi membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii;

b) persoanei în cauză i-a fost aplicată o sancțiune disciplinară din cele prevăzute de lege pentru judecători și procurori, iar măsura a rămas definitivă;

c) persoanei în cauză îi este retrasă încrederea de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care acestea le reprezintă.

(3) În situația prevăzută la alin. (1) lit. c), procedura de revocare din funcție a unui membru al Consiliului se desfășoară după cum urmează:

a) retragerea încrederii poate fi inițiată de orice adunare generală de la nivelul instanțelor sau parchetelor pe care le reprezintă membrul Consiliului Superior al Magistraturii a cărui revocare se solicită. Organizațiile profesionale ale judecătorilor și procurorilor pot sesiza adunările generale ale judecătorilor și procurorilor în vederea inițierii procedurii de retragere a încrederii;

b) consiliul declanșează demersurile de retragere a încrederii, la cererea a cel puțin 10 adunări generale în cazul judecătorilor sau parchetelor de pe lângă judecătorii, trei adunări generale în cazul tribunalelor sau parchetelor de pe lângă tribunale, o adunare generală în cazul curților de apel sau al parchetelor de pe lângă curțile de apel, respectiv, a adunării generale a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 1 alin. (5), precum și art. 133 și 134 coroborate cu art. 124 și 125 din Constituție. Între toate aceste ipoteze pentru revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, forma “retragerii încrederii” nesocotește raționamentul avut în vedere de Curtea Constituțională în Decizia nr. 196/2013, prin care a constatat că dispozițiile art. 55 alin. (4) și (9) din Legea nr. 317/2004 sunt neconstituționale și a reținut următoarele:

“Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor atrage sancțiunea revocării potrivit dispozițiilor art. 55 alin. (4) din Legea nr. 317/2004, însă atribuțiile încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului nu sunt definite expres și nici nu rezultă implicit din dispozițiile Legii nr. 317/2004. În asemenea condiții, rămâne neclară modalitatea în care ar putea fi imputată unui membru al Consiliului Superior al Magistraturii neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a unor atribuții care nu i-au fost încredințate de către adunările generale ale instanțelor care l-au ales în Consiliu și care nu puteau fi încredințate de acestea. Prin urmare, sintagma prevăzută de lege poate fi, în absența unei definiții legale și regulamentare precise, interpretată și aplicată în moduri diferite.

Astfel, prin votul deschis și obligația de motivare a hotărârii, norma asigură transparență activității Consiliului, constituind o garanție a respectării drepturilor

constituționale împotriva abuzurilor și arbitrariului. Mai mult, în virtutea calității sale de garant al independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să se supună exigențelor constituționale în ceea ce privește actele sale decizionale, asupra cărora pot plana suspiciuni în condițiile în care acestea nu conțin argumentele pe care se fundamentează hotărârea adoptată. Însă, în activitatea individuală, membrul Consiliului trebuie să se bucure de o reală libertate de gândire, expresie și acțiune, astfel încât să-și exercite mandatul în mod eficient.”

Din această perspectivă, sintagma "*neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului*" este neclară, aceasta fiind de natură a expune membrul Consiliului unor eventuale presiuni, afectând independența, libertatea și siguranța în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care îi revin potrivit Constituției și legilor. În baza mandatului reprezentativ, însă, membrul Consiliului Superior al Magistraturii este alesul și reprezentantul întregii categorii ale cărei interese sunt reprezentate de organul colegial din care acesta face parte și nu poate fi revocat decât în condițiile nerespectării atribuțiilor în cadrul acestuia, iar nu a mandatului încredințat de alegătorii săi.

Cât privește posibilitatea revocării, Curtea Constituțională a constatat că membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile constituționale în baza unui mandat reprezentativ, și nu a unui mandat imperativ, acesta din urmă fiind incompatibil cu rolul și atribuțiile conferite de art. 133 și 134 coroborate cu art. 124 și 125 din Constituție, dar și din perspectiva modalității în care se iau hotărârile, atât de către Plen, cât și de către secții în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, în acest caz, alegătorii nu stabilesc dinainte sarcinile membrului ales al Consiliului, dimpotrivă acesta este autorizat de către judecători să îi reprezinte. De asemenea, în vederea exercitării dreptului de vot în cadrul Plenului sau secțiilor, membrul ales al Consiliului Superior al Magistraturii nu primește un mandat expres, ci se pronunță în baza propriilor convingeri, în limitele legii.